

Abstracte

Tamás Ullmann

Oralitate, scriitură, filosofie

Cuvinte cheie: oralitate, scriitură, structuri de gândire, cultură teoretică, interioritate

Lucrarea pleacă de la problema relativismului lingvistic, abordând influența limbii asupra gândirii în perspectiva unei teme specifice, respectiv diferența între oralitate și scriitură. Reprezentanții noi paradigme susțin idea interdependenței între nașterea filosofiei la Platon și apariția culturii teoretice pe de o parte și influențele culturale ale scriiturii pe de altă parte. Cei care se apropie de această teorie formulând reflecții critice încearcă să nuanteze această poziție punând în discuție multitudinea argumentelor empirice și istorice, culturale, susținând ideea conform căreia apariția scriiturii alfabetice a fost un factor semnificativ în privința apariției culturii teoretice, dar nu a fost singura cauză exclusivistă.

Levente Papp

Mintea afectivă

Cuvinte cheie: afectivitate, întrupare, agenție, autonomie, teleologie, normativitate

În studiul de față mă ocup de cercetare caracteristicilor esențiale ale ființelor cu minte. Oare e posibilă dezvăluirea acelor condiții necesare și suficiente între care o ființă poate dispune de minte? Care sunt acele caracteristici minimale necesare care trebuie să fie prezente în cazul unei entități ce poate fi calificată ca sistem cognitiv? Nu pot să dau un răspuns exhaustiv la această întrebare, dar am în vedere identificarea unor trăsături esențiale prin care ne putem apropia de răspunsul posibil. Din rândul caracteristicilor distinctive ale ființelor cu minte fac parte într-o prezență laolaltă: întruparea, agenția, autonomia, telosul, normativitatea. În prima parte a lucrării analizez corelațiile posibile între aceste concepte fundamentale, după care scot la iveală și interpretez categoria afectivității. În final încerc să subliniez rolul similar al afectivității în constituirea ființelor cu minte.

Miklós Nyíró

Hermeneutica ca schimb de paradigmă în critica socială

Cuvinte cheie: modernitate, raționalitate, iluminism, hermeneutică, critică socială

Conform afirmației principale a lucrării, în contrast cu tipurile tradiționale ale criticii sociale înrădăcinate în spiritualitatea iluminismului, hermeneutica filosofică este apărătoarea celei mai democratice forme a raționalității și a criticii, și anume, a acelei modalități de critică ce se bazează pe utilizarea practică a rațiunii de către oameni. În vederea susținerii acestei idei, prima dată – urmărind schema lui Habermas – încerc reconstituirea criticii modernității

formulate de Hegel, după care trec la conturarea celor trei variante principale ale criticilor modernității formulate în procesul rupturii cu filosofia hegeliană. Având în vedere rezultatele acestora, și totodată în opoziție cu conceptele operaționale de „intelect” și de „rațiune” utilizate în aceste concepții, încerc să scot în evidență importanța social-politică a „raționalității” hermeneutice generate în contextul filosofiei lui Heidegger și dezvoltată pe deplin în opera lui Gadamer.

Gizella Horváth

Jacques Rancière și politica esteticii

Cuvinte cheie: artă, estetică, modernism, autonomie, heteronomie, emancipare, revoluție estetică, experiența sensibilă, politica esteticii

Jacques Rancière reprezintă una dintre cele mai uzitate referințe în discursurile despre artă, fiind una dintre preferatele teoreticienilor artei, curatorilor și criticilor de artă. Succesul lui Rancière poate fi explicat pe de o parte prin “cotitura socială” din artă (Claire Bishop), pe de altă parte prin rescrierea îndrăzneată a unor termeni fundamentali precum estetica, modernismul, autonomia și heteronomia artei. Principala preocupare a lui Rancière este tema emancipării, pe firul căreia interpretează modernitatea ca o revoluție estetică, ce pentru prima oară face posibil ca experiența sensibilă, inclusiv cea reprezentată prin artă să fie accesibilă demosului, adică oricui. Surse de inspirație pentru Rancière sunt în primul rând Schiller, Flaubert și Jacotot – și toți au același mesaj: ierarhia poate fi răsturnată, lumea poate fi văzută, auzită, vorbită de către oricine. Revoluția estetică înseamnă răsturnarea ierarhiilor – iar în acest sens revoluția estetică este de atunci încolo o revoluție permanentă.

Veronika Darida

Giorgio Agamben și destrucția esteticii

Cuvinte-cheie: estetică, etică, destrucție, melancolie, critică, gest

În studiul nostru cercetăm scrierile de tinerețe ale lui Giorgio Agamben (*Omul fără conținut, Stanzas, Copilărie și istorie*) cu intenția de a arăta cu ajutorul acestora schimbarea statutului esteticii în aceste opere. Urmărim, de asemenea trecerea de la estetică la etică. Ideea destrucției estetice trage după sine și ideea sarcinii originale a esteticii; conform concepției lui Agamben structura originală, posibilul temei al reconstrucției poate deveni vizibilă doar prin ruinele ei .

Éva Incze

Îndoirea clădirilor

Cuvinte cheie: arhitectură, temporalitatea clădirilor, monumentalitate, hermeneutică

Studiul se ocupă de problema temporalității clădirilor și de monumentalitate prin examinarea a două exemple arhitecturale. Îndoirea clădirilor este nu numai statistică, ci și funcțională și estetică, permițând interpretarea hermeneutică a timpului clădirilor și paradoxul eternității și efemerității.

Pál Petki

Libertatea ca slăbire a structurii ființei

Contribuții la interpretarea conceptului de libertate la Sartre

Cuvinte-cheie: Sartre, interogare, negare, neantizare, negatitate, libertate, anxietate, temporalitate și ipseitate

În concepția lui Jean-Paul Sartre omul este ființa în a cărei raportare specifică față de lume apare Nimicul în lume. Modalitatea fundamentală a acestei relaționări o consideră ca fiind interogarea, pe care o interpretează ca entitate cu o puternică relevanță ontologică, datorită faptului că, prin intermediul elementelor sale structurale de negare și neantizare, introduce negatități în lume, capabilă, prin urmare, să determine articulații ontologice în ființă. Aceste caracteristici ale felului în care omul se situează în lume constituie fundamentul sensului specific al conceptului sartreian de libertate, prin care omul se definește drept entitate capabilă să slăbească structura ființei.

Prezenta lucrare conține interpretări referitoare la aceste aspecte ale semnificației conceptului de libertate la Sartre.

Botond Bakcsi

Despre violență sub aspectul politicii

Cuvinte-cheie: violență, instituționalizare, subiectivare politică, totalitarism, capitalism, viață nudă

Istoria statului modern poate fi descrisă ca un proces tot mai amplu al pacificării conflictelor sociale, al respingerii violenței până la punctul în care statul însuși a devenit singurul deținător legitim al monopolului asupra violenței. Totuși, experiența cotidiană din zilele noastre este că violența a devenit cel mai bine vândut produs al capitalismului. Regimurile totalitare din secolul al 20-lea sau terorismul global din zilele noastre scot la iveală tocmai prin prisma fenomenului violenței un șir întreg de chestiuni care necesită regândirea problemelor identității personale și sociale, distincția dintre sferile umanului și non-umanului, a vieții politice și vieții nude. În lucrarea mea încerc să analizez noțiunea de violență prin prisma acestor raporturi constitutive ale domeniului politic.

Sándor Laczkó

Minciune și politică

Cuvinte cheie: politică, minciună, autoînșelare, vorbire denaturată, realitate, adevăr, societate de masă, media comunitară, știri false, val de falsitate, Machiavelli

Minciunea este o caracteristică umană de netăgăduit, fiind astfel un eveniment firesc al vieții. Minciunea politică provine din înclinațiile spre autoînșelare a naturii umane și este destinată satisfacerii acestor nevoi. Morala politică sugerată de Sofocle, Platon, Machiavelli permite și în același timp pretinde vorbirea denaturată și relația politicii cu răul, deoarece apărarea eficientă a binelui de rău se poate realiza numai cu sprijinul răului. Însă conform lui István Bibó în politică minciunea nu are loc. Dar în societatea de masă contemporană nu se mai poate distinge între faptele reale și afirmațiile false. Datorită evoluției tehnologice orice subiect poate să fie prezentat ca fiind real sau fals, fapt ce satisface și mai accentuat înclinațiile spre autoînșelare a naturii umane. În asemenea condiții dispare posibilitatea reală de demascare a minciunii politice. Politica rămâne în continuare arta manipulării profitând însă de mijloacele mult mai sofisticate ale noii tehnologii.

János I. Tóth

Sustenabilitatea și tendințele demografice: abordare globalistă sau localistă

Cuvinte cheie: amprentă ecologică, demografie, imigrație, rata de fertilitate, Europa de Est

În zilele noastre, abordarea dominantă a noțiunii de dezvoltare sustenabilă este cea globalistă neoliberală, abordare ce implică riscul de a da putere exagerată marelui capital. Mai mult, globalizarea duce la omogenizarea umanității, respectiv la dispariția limbilor, a culturilor și a formelor de trai diferite, și ca atare, trebuie evitată. Sustenabilitatea trebuie să fie realizată pe plan local, deoarece aceasta este singura modalitate de a păstra diversitatea umanității. Sustenabilitatea prezintă și aspecte demografice, suprapopulația în Africa fiind la fel de nesustenabilă ca și scăderea numărului populației în Europa. Există două modalități de a asigura stabilitatea populației națiunilor europene: prin implementarea unor măsuri globale (găzduirea refugiaților) sau cu ajutorul soluțiilor locale (mai mulți copii). Soluția globalistă este greșită și de data aceasta, deoarece masele mari de imigranți care vin în Europa se opun integrării. În caz ideal, fiecare dintre noi ar trebui să aibă 2-3 copii, dar o astfel de soluție poate deveni una reală doar dacă modul de gândire actualmente reprezentativ în societate se schimbă. În situația de față, un scop ce poate fi realizat mult mai rapid și mult mai ușor ar fi ca 10-15% din populație să aibă cel puțin 5 copii, iar condițiile necesare care să încurajeze aceste familii mari pot fi oferite prin implementarea unei instituții noi: instituția părintelui cu normă întreagă.

Attila Kovács

Consumul total și conștiința valorii în labirintul fericirii

Cuvinte-cheie: consum, valoare, fericire, subiect, esența umană

Substanțianismul consumului total denotă atitudinea caracteristică de consum pentru cultura noastră postmodernă. Consumul actual, subordonat autorității unui sistem global, nu mai poate fi restricționat la domeniul material, ci se extinde și asupra lumii creațiilor intelectuale. În cadrul dualității produselor materiale și a celor culturale, accentul cade pe cea de a doua. Astfel, consumăm informații, imagini, mesaje, idei și promisiuni. Rezultatul apare sub forma unei bizare restructurări a ordinii ontologice: realitatea consumabilă este identificată ca ființă autentică; existența deplină ține de ceea ce poate fi consumat.

Károly Veress

Actualitatea filosofică a aplicării

Cuvinte cheie: aplicare, filosofie, filosofie aplicată, hermeneutică filosofică, actualitate

Ce înseamnă aplicarea conform semnificației sale fundamentale, și ce înseamnă în sens filozofic? În ce constă relația între filosofie și aplicare, înțelesul filosofiei aplicate atunci când o concepem în context extrahermeneutic, și cum se modifică această relație, respectiv înțelesul filosofiei aplicate în orizont hermeneutic? Cum se dezvăluie în orizontul hermeneuticii filosofice contemporană relația organică între sensul adevărat al aplicării și aplicarea ca modul autentic de a fi a filosofiei?

Demersul meu argumentativ susține teza conform căreia actualitatea filosofică a aplicării constă în apropierea filosofiei de condiția umană contemporană.

Alpár Gergely P.

O remarcă asupra analizei actului ilocuționar al aserțiunii

Cuvinte cheie: aserțiune, semnificație, argumentare, persuasiune, John R. Searle, Paul Grice, Rom Harré, Robert Brandom

Pe baza articolului stă analiza searleiană a actului ilocuționar al aserțiunii. Voi încerca să prezint o interpretare alternativă a actului ilocuționar al aserțiunii pe baza argumentelor lui Paul Grice, Rom Harré și Robert Brandom. Această interpretare alternativă ne poate ajuta să punem niște întrebări legate de concepția searleiană.

Erika Fám

Repetiție. Imagine. Diferența iconică

Cuvinte-cheie: teoria repetiției, teoria imaginii, diferența iconică, Gottfried Boehm, Gilles Deleuze, machine abstrait

Repetiția fiind o categorie filosofică, după Kierkegaard este prezentă și în teoria imaginii. Gilles Deleuze în opera sa *Différence et répétition* (Differenz und Wiederholung) a construit bazele teoriei repetiției. Diferența după Deleuze (nu este identică cu termenului *différance* folosit de Derrida) este definită prin intermediul repetiției. Gottfried Boehm în anii '70 a introdus termenul de diferență iconică (ikonische Differenz), paralel Deleuze și Guattari în opera lor comună *Mille plateaux* au vorbit despre termenul *machine abstraite* (abstrakte Maschine) în contextul înțelegerii feței, ca imagine. În acest studiu analizez relația dintre imaginile repetate și diferența iconică. Voi discuta printre altele structura non-verbală a diferenței iconice.

Orsolya Diószegi

Temporalitatea în cinematografia din Hongkong. Wong Kar Wai

Cuvinte cheie: timp, film, Hongkong, Wong Kar Wai, imagine, val nou, melodrama

Lucrarea mea analizează temporalitatea în arta cinematografică postmodernă din Hong Kong. Mai precis reflectează la câteva filme produse de Wong Kar Wai, în care timpul apare ca un element important, sau principal. Încerc să analizez temporalitatea pe baza filozofiei timp-imagine a lui Gilles Deleuze în filmele lui Wong, care cel mai des apar ca întreruperi, încetiniri, sau imagini prelungite în scenele filmului.

Erzsébet Kerekes

Copacul darnic. Activități de Filosofie pentru copii la Cluj

Cuvinte cheie: filosofie pentru copii, filosofia mediului, etică, comunitate interogatorie, biodiversitate

În perioada 14–18. august 2017, am organizat sesiuni de Filosofie pentru copii în cadrul Asociației de Asistență Familială „Copacul Vieții” din Cluj. În primele patru zile, activitățile s-au desfășurat la sediul asociației, iar ultima zi (18 august) în Parcul Central, în cadrul evenimentului Zilele Culturale Maghiare la Cluj. Am discutat despre subiecte de filosofie a mediului și etică cu copii și tineri de vârstă cuprinsă între 5–16 ani pornind de la *Povestea arborelui care dăruiește*. În data de 21 septembrie, am organizat activități similare cu liceeni de clasa a XII-a la sala Böhm Károly a Departamentului de Filosofie în limba maghiară al

Universității Babeș-Bolyai, în cadrul evenimentului Weekendul lung al liceenilor. Studiul prezintă pregătirea, desfășurarea și concluziile acestor activități.